

Ons pedagogisch handelen peutergroep De Geldershof

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

April 2024

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks de wettelijk verplichte 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door de beleids- en stafmedewerkers Pedagogiek. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties.

De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Lisa Masseling.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit. De coach begeleidt en traint de medewerkers bij het pedagogisch handelen en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Ieder jaar voert de pedagogisch coach een pedagogische observatie uit. Met de uitkomsten stellen wij een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

Komend jaar richten we ons bij onze locatie op het volgende pedagogisch doel: In 2024 gaan we leren hoe we kunnen werken met het nieuwe kind volgsysteem. Op deze manier kunnen we systematisch de ontwikkeling van kinderen volgen, leren we hoe we hierover met ouders kunnen communiceren en hoe we een passend aanbod kunnen vormgeven om de ontwikkeling te stimuleren.

In ons lokale ontwikkelplan staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers. Hierin staat ook op toetsbare wijze beschreven hoe we de kennis en vaardigheden van de medewerkers op het gebied van VE onderhouden.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor deze locatie betekent dit 12,8 uur per jaar.

Hiernaast heeft onze coach in 2024 voor VE coaching 150 uur beschikbaar om medewerkers te coachen op het gebied van educatieve kwaliteit. Dit uren aantal is gebaseerd op het aantal VE kinderen (keer tien uur) dat onze locatie bezoekt.

We bieden VE bij peutergroep De Geldershof (Perziken en Kersen)

Om ervoor te zorgen dat we spelenderwijs de ontwikkeling van je kind zo goed mogelijk stimuleren, bieden we op onze locatie Voorschoolse Educatie (VE). Hiervoor maken we gebruik van het VE-programma Uk & Puk waarin verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod komen. Telkens staat een ander thema dat de kinderen aanspreekt centraal. Ieder thema wordt uitgewerkt in uitdagende, speelse activiteiten waarin aan verschillende ontwikkelingsdoelen wordt gewerkt. De doelen liggen op het gebied van spraak- en taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuiglijke ontwikkeling en rekenprikkel om de ontluikende rekenvaardigheid te stimuleren.

We stimuleren de spraak-taalontwikkeling door te verwoorden wat de kinderen doen en ervaren en door kinderen te stimuleren om zelf woorden te gebruiken. De vragen die we kinderen stellen sluiten aan bij het niveau van het kind. Kinderen die nog niet goed kunnen praten, stellen we eenvoudige vragen zoals "Waar is Puk? Wijs eens aan?", de meer taalvaardige peuters krijgen moeilijkere vragen zoals "Wat ga je doen?", "Zijn deze hetzelfde?", "Wat gebeurde er?" Kinderen krijgen de tijd om te reageren. Ook het samen zingen van liedjes en voorlezen horen bij ons rijke taalaanbod.

Bij iedere activiteit worden in principe doelwoorden aangeboden. We passen ons hierbij aan het niveau van het kind aan. Kinderen die nog weinig Nederlands spreken, leren eerst de woorden die naar voorwerpen, personen of handelingen verwijzen die belangrijk voor hen zijn. Hoe ouder het kind, hoe meer de doelwoorden verwijzen naar de buitenwereld en hoe abstracter ze kunnen zijn.

We bieden de woorden aan in een betekenisvolle context: woorden krijgen voor een kind pas betekenis door de concrete voorwerpen die worden gebruikt en de activiteit die wordt gedaan. Een echte appel levert een kind veel meer informatie op dan een foto van een appel. Tijdens een thema worden doelwoorden vaak herhaald en geoefend.

De sociaal-emotionele ontwikkeling betreft het leren omgaan met jezelf en met anderen. Op de peutergroep ligt de basis hiervoor in de relatie tussen het kind en pedagogisch medewerker. Als een kind ervaart dat hij kan rekenen op haar steun en zich veilig voelt, durft hij zichzelf en anderen te leren kennen. Daarnaast begeleiden we kinderen in het omgaan met anderen. We geven het goede voorbeeld en helpen kinderen om rekening te houden met elkaar. Zie ook de uitgangspunten 'We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte' en 'We bevorderen positieve contacten tussen kinderen'.

De sensomotorische ontwikkeling gaat over de ontwikkeling van de zintuigen en de motoriek. Door te doen en tegelijk waar te nemen, leert de kind de wereld om zich heen kennen. We bieden activiteiten aan die een beroep doen op het zien, horen, tasten, proeven en ruiken. Ook grof-motorisch spel is onderdeel van ons dagelijkse aanbod. Zo gaan we iedere dag naar buiten. Hiernaast heeft ieder thema een beweegactiviteit, gericht op het strekken van de spieren en op het oefenen van de grote motoriek en lichaamsbalans. Ook de fijne motoriek (de arm-hand functie zoals reiken, grijpen, loslaten en manipuleren) komt in ons aanbod volop aan de orde.

We besteden ook aandacht aan rekenprikkel. Het gaat er hierbij om dat kinderen ervaringen opdoen die de basis leggen voor de latere rekenontwikkeling, zoals meten (passen de schoenen? Past het dikke boek in de kleine tas?) en het benoemen van eigenschappen zoals groot en klein, zwaar en licht, vol en leeg. Ook ruimtelijke oriëntatie hoort tot rekenprikkel. Ruimtelijke oriëntatie begint bij het lichaamsbesef van het kind. Dit

komt bijvoorbeeld aan bod tijdens de verzorging van de kinderen of bij het aan- en uitdoen van de jas. Daarnaast verkennen we met de kinderen de groepsruimte. We praten met de kinderen over waar de spullen staan (in de kast of op de kast) of waar ze terecht komen (in of naast de prullenbak). Ten derde maken de kinderen bij ons kennis met tellen.

Bij de activiteiten die bij het VE-programma horen, speelt de interactie tussen pedagogisch medewerker en kind en tussen de kinderen onderling een grote rol. Kinderen en pedagogisch medewerker hebben beide een actieve inbreng bij de activiteiten. Door prikkelende vragen te stellen in een uitdagende omgeving en hierbij steeds in te spelen op de inbreng van de kinderen en aan te sluiten bij hun niveau en interesse, brengen we de kinderen steeds een stapje verder in hun ontwikkeling. Kinderen kunnen ook elkaar prikkelen in hun ontwikkeling. Daarom geven we kinderen ook tijdens de activiteiten de ruimte om op elkaar te reageren en met elkaar samen te spelen.

De meeste activiteiten doen we met kleine groepjes kinderen, zodat we de activiteit kunnen aanpassen aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen en kunnen inspelen op hun reacties. Bovendien hebben kinderen in een kleine groep meer gelegenheid om zich te uiten en meer onderling contact. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen mee kunnen doen, doen we een activiteit herhaaldelijk, met telkens een ander groepje kinderen. Een activiteit duurt zo lang als de kinderen het leuk vinden om te doen.

De doelen waaraan gewerkt worden bij een activiteit hangen ook af van de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van een kind. Bij de jongere kinderen ligt de nadruk op het doen en ervaren, bij de oudere kinderen en kinderen die al meer taal begrijpen en kunnen praten, worden de activiteiten al wat taliger aangeboden.

Ook buiten de activiteiten om wordt er gewerkt met het thema en de doelen die daarbij horen. De groepsruimte is overzichtelijk ingericht in hoeken, waardoor kinderen ongestoord alleen of in kleine groepjes kunnen spelen. Bij de inrichting gebruiken we aantrekkelijke materialen die bij het thema horen. Hierdoor komen kinderen tijdens hun spel op een vanzelfsprekende manier met het thema in aanraking. Pedagogisch medewerkers begeleiden het spel van de kinderen en bieden bewust bepaalde materialen aan, waardoor ze ook tijdens vrij spel gericht aan de doelen werken.

Om de ontwikkeling te stimuleren, creëren en grijpen we kansen. Bij kansen creëren bieden we doelbewust een activiteit aan. Bij kansen grijpen, maken we van een gewone, dagelijkse situaties een leersituatie. Hoe jonger een kind, hoe meer het leren in het hier-en-nu plaatsvindt. Het woord 'regen' krijgt pas betekenis als het buiten regent en als het kind de regen kan zien, voelen en horen. Om inhoud en betekenis te geven aan de activiteiten en te werken aan de ontwikkelingsdoelen die bij ieder thema zijn opgesteld, benutten we zoveel mogelijk de dagelijkse situaties. Hoe jonger het kind of hoe lager het ontwikkelingsniveau van een kind, hoe dichter de pedagogisch medewerker bij de concrete situatie blijft. Thematisch werken met kinderen met een laag ontwikkelingsniveau betekent vooral inspelen op situaties dicht bij het thema, kansen grijpen dus. Hoe verder de kinderen in hun ontwikkeling zijn, hoe meer we de activiteit kunnen uitbreiden naar talig spel, waarbij fantasie en voorstellingsvermogen een grotere rol gaan spelen. Dan kunnen we met behulp van taal en spel een situatie creëren die kinderen herkennen en die voor hen betekenis heeft.

Voorbeelden

- Voorbeelden van thema's: 'Welkom Puk' (als start thema na de zomervakantie,

oriëntatie op de peutergroep ruimte, de andere kinderen en pedagogisch medewerkers), 'Eet smakelijk' (over eten), 'Sint' (over geven-krijgen), 'Kerst' (over licht-donker), 'Wat heb jij aan vandaag' (over kleding, winter-zomer), 'Puk op de kinderboerderij' (over de Lente, de jonge dieren, groeien-bloeien van de natuur), 'Knuffels' (over knuffels en geknuffeld worden) en 'Ik en mijn familie' (over je familieleden).

-
- Voorbeeld van een activiteit met verschillende ontwikkelingsdoelen: Het thema 'Wat heb jij aan vandaag' bevat een activiteit waarbij de kinderen, voordat ze naar buiten gaan, hun schoenen bij elkaar zoeken (één, twee schoenen; rekenprikkel) en aantrekken (motorische ontwikkeling). De kinderen kijken naar de schoenen, herkennen hun eigen schoenen en proberen deze met hulp aan te trekken. De oudste peuters doen dat zoveel mogelijk zelf en helpen elkaar daarbij (sociaal-emotionele ontwikkeling). Daarna lopen, springen en stampen de kinderen op hun schoenen naar buiten (motorische ontwikkeling). Tijdens en na de activiteiten vertellen de peuters wat ze gedaan hebben (taalontwikkeling) waardoor ze spelenderwijs een aantal woorden leren kennen.
- Voorbeeld differentiëren tussen leeftijden en niveaus: In het thema 'Eet smakelijk' (over het eten), proeven de kinderen om de beurt een hapje. Wat zien ze? Wat proeven ze? Vinden ze het lekker? Eet je dit ook wel eens thuis? De kinderen kijken en proeven van het eten terwijl de pedagogisch medewerker verwoordt wat ze zien en proeven. De kleinste peuters kunnen aanwijzen wat ze willen proeven. De oudere en meer taalvaardige peuters kunnen met behulp van de pedagogisch medewerker zelf vertellen wat ze willen proberen en/of ze het lekker vinden.
- Onze groepsruimte(s) hebben we ingericht met de volgende hoeken: huishoek, bouwhoek, thematafel, themahoek, leeshoek, de knutseltafel/ontdekhoe.
- In de gang kunnen de kinderen met de blokken bouwen en met sensomotorisch materiaal spelen, er is leeshoek en een binnen glijbaan. Buiten is er een voelpad, een wilgenhut, een zandbak, een klauterberg, een auto en een buitenkeuken.
- De rol van de pop Puk bij ons VE-aanbod: Puk is (of wordt) het vriendje van de kinderen. Puk maakt altijd wel iets mee wat de kinderen herkennen. Hij heeft bv een nieuwe sjaal of hij krijgt een nieuwe knuffel. Puk biedt troost en is het vriendje waarbij de kinderen zich veilig voelen en waar de kinderen veel aan kunnen vertellen. De kinderen kunnen zich identificeren met Puk. Via Puk kunnen de pedagogisch medewerkers de kinderen betrekken bij een activiteit en kunnen ze op een speelse manier interactie met de kinderen uitlokken. Zowel verbaal als non-verbaal. Wie van de kinderen kan vertellen wat hij geknutseld heeft? En wie kan Puk de nieuwe sjaal om doen? Puk heeft in de meeste activiteiten een rol. Ook gaat meneer schaap, het vriendje van Puk graag om de beurt logeren bij een kind thuis, die dan de volgende dag terug komt met alle belevenissen thuis, beschreven in een logeer schriftje.
- Voorbeeld aanpassen van de inrichting aan het thema: Bij het thema 'Puk op de kinderboerderij' (over de Lente, de jonge dieren, groeien-bloeien van de natuur), mogen de kinderen spelen/scheppen met potgrond om verschillende zaadjes te zaaien, ze hebben een tuinschort aan, mogen de zaadjes water geven met een gieter en later in de tuin poten als de planten groter gegroeid zijn. De kinderen zien en beleven het groeiproces in de groepsruimte en buiten. Door bij het thema 'Knuffels' veel zachte materialen in de groepsruimte te leggen, leren de kinderen de betekenis van het woord 'zacht' te begrijpen door aan de materialen te voelen, ermee te spelen en ze te benoemen.
- Voorbeeld kansen grijpen: De concrete situatie (bijvoorbeeld het sneeuwt buiten) is het vertrekpunt waaraan de pedagogisch medewerker een speelse activiteit toevoegt als het kind daaraan toe is (bijvoorbeeld buiten de sneeuw voelen in je gezicht, op je neus de grootste sneeuwvlokken vangen, het meenemen van de sneeuw naar binnen en

samen bekijken hoe de sneeuw smelt).

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- Bij binnenkomst begroeten we alle kinderen.
- We benoemen veranderingen die we zien bij kinderen, bijvoorbeeld nieuwe schoenen of een bezoek aan de kapper.
- We benoemen emoties die we bij kinderen zien en praten daarover. Wanneer kinderen verdrietig zijn benoemen we wat we zien en proberen we kinderen te troosten. Ook wanneer kinderen blij zijn benoemen we wat we zien en geven we kinderen de mogelijkheid te vertellen waarom ze vrolijk zijn.
- We noemen de namen van alle kinderen tijdens een liedje ("Goedemorgen"),
- Tijdens het kringmoment gaat Puk de kring rond; hij zegt alle kinderen "goedemorgen", benoemt hun namen of vraagt naar de naam. Ook zingen we daar een liedje bij. Zo leren de peuters indirect elkaars namen. De kinderen die ziek of ergens anders zijn noemen we ook.
- In de kring is ook gelegenheid voor de peuter om zelf iets te vertellen, we zorgen ervoor dat de andere kinderen dan ook luisteren, we zeggen: "luister eens wat ... wil vertellen".
- Ieder kind krijgt een mentor in de groep. De pedagogisch medewerker is het vaste gezicht voor het kind. Gesprekken met ouders zullen ook met de mentor van het kind gehouden worden.
- Op ooghoogte van de kinderen hebben wij een planbord met daarop dagritmekaarten. Doordat deze goed zichtbaar zijn en wij ze bv in de grote kring met regelmaat bespreken, weten de kinderen waar ze aan toe zijn.
- Wij maken gebruik van het Ouderportaal om ouders foto's toe te sturen. Dit doen we ook bv wanneer een kind heel verdrietig was tijdens het moment van afscheid. Zodra het kind daarna weer heerlijk aan het spelen is, maken wij daar een foto van en sturen deze aan de betreffende ouders, zodat ze zelf kunnen zien dat het verdriet van korte duur was.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spel materiaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Bij het verschonen van de kinderen kijken we naar het kind, we praten ermee en benoemen onze handelingen. We kijken naar waar de aandacht van het kind naar uitgaat, welke emoties het laat zien. We proberen te verwoorden wat het kind ervaart ('Dat aankleedkussen is koud hè!'). Je kunt aan het lichaam en gezichtje van het kind zien dat het veel te vertellen heeft. Omdat je op het 'verhaal' van het kind reageert, reageert hij/zij weer op jou en zo krijg je een mooi gesprek. We passen ons aan het tempo van het kind aan. Als we tijd hebben en het kind het leuk vindt, doen we ook nog een kort spelletje zoals zachtjes kriebelen, blazen etc.. Kinderen genieten van deze één op één aandacht.
- Soms vinden kinderen de overgang van de thuissituatie naar het peutergroep lastig. Bij een peuter zien we soms dat het kind huult of wegkruipt achter papa of mama. We helpen het kind hierbij door een praatje met papa of mama te maken en dan de aandacht samen naar het kind te verleggen. Op de eerste dag geven we de ouder de gelegenheid om even samen te spelen, een boekje te lezen e.d. De peuter vindt dit meestal fijn en reageert er dan meestal minder heftig op als de ouder naar huis gaat. We nemen de tijd om op een goede manier afscheid te nemen.
- Ook komt het voor dat kinderen het moeilijk vinden om zich te uiten (bv in de kring). Wij zorgen ervoor dat kinderen zichzelf mogen zijn, de gelegenheid krijgen om op andere momenten wel iets te zeggen bv aan tafel in een tweegesprek of bij het spelen in een kleiner groepje (PUK-activiteit).
- Voor de grote kring hebben de kinderen de mogelijkheid om nog te 'fladderen' van de ene (speel)hoek na de andere. Maar na de grote kring komt het moment dat de kinderen bewust zelf een keuze maken (en benoemen deze ook) in welke (speel)hoek of met welk spel materiaal ze willen spelen. Zo leren ze bewust een keuze te maken en ook met alle aandacht even bij de betreffende activiteit te blijven.
- Om de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen te volgen, gebruiken we het kindvolgsysteem KIJK!.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- Als we naar buiten gaan, stimuleren we om zelf de jas aan te doen. Als dit gedeeltelijk lukt prijzen we het kind, of als het nog niet lukt, dan helpen we en zeggen: 'Goed geprobeerd hoor, je kunt het de volgende keer nog eens proberen'.
- Ook bij het fruiteten stimuleren we de zelfredzaamheid; we laten onze 'Helpende Hand' een vriendje of vriendinnetje kiezen, waarna ze samen de tassen aan de kinderen uit mogen delen. Daarna laten wij de kinderen zelf hun spullen uit de tas halen en stimuleren wij om het fruitbakje en beker drinken zelf open te maken.
- Wanneer kinderen aangeven dat iets niet lukt, vragen wij hen eerst of ze zelf een oplossing weten. Vaak is dit, voor de oudere kinderen, al genoeg om tot een oplossing te komen.
- Wanneer iets niet lukt en kinderen komen zelf niet tot een oplossing, vragen we een ander kind bijvoorbeeld om het voor te doen. Zo leren kinderen van elkaar.
- Tijdens het wc moment stimuleren wij de grotere kinderen om zichzelf aan- en uit te kleden.
- Als tijdens het spelen een ruzietje ontstaat, proberen we dit samen met de kinderen op te lossen.
- We stimuleren kinderen zelf oplossingen te bedenken voor 'problemen' zoals: hoe krijg ik die bal door dat gaatje? Waar hoort dit puzzelstukje? Ik wil met die auto spelen! Hoe kom ik bij die plank? In plaats van het probleem op te lossen, stimuleren we het kind een eigen oplossing te zoeken. Indien nodig, helpen we hierbij. Een mogelijke reactie van ons zou kunnen zijn: 'Lukt het niet? Tja, wat nu? Kun je het misschien ook op een andere manier doen?'

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- We werken met thema's die aansluiten bij de belevingswereld van de peuters. Voor het hele jaar maken we een opzet van thema's die gedurende dat jaar aan de orde komen. In de jaarplanning sluiten we onder meer aan bij feesten en seizoenen. We bieden activiteiten aan in de kring maar ook in de verschillende speelhoeken kunnen kinderen met het thema aan de slag. Bijvoorbeeld door tijdens het winter thema in de huishoek allerlei warme kledingstukken neer te leggen of leggen we in de bouwhoek tempexblokken om een iglo te bouwen. Buiten zorgen we dat de vogels iets te eten hebben, bijvoorbeeld vetbolletjes. Zo krijgen kinderen veel gelegenheid om zich breed te ontwikkelen.
- Wij bieden dus dagelijks twee Puk-activiteiten aan, passend bij het thema. De activiteiten zijn gericht op verschillende ontwikkelingsgebieden. De activiteiten kunnen zowel in de grote kring als in kleine groepjes plaatsvinden. Welke kinderen samen een groepje vormen hangt bv af van de ontwikkelingsdoelen van de kinderen. Zo kan het zijn dat juist een heel taalvaardig kind samen met een kind die de taal nog niet zo machtig is samen een groepje vormen; juist om van elkaar te leren. Maar het kan ook zijn dat er juist groepjes gevormd worden waarin kinderen zitten van dezelfde leeftijd of net zo ver zijn als het gaat om taalvaardigheid of juist de motoriek.
- Binnen de verschillende thema's zijn ook Doelwoorden uitgewerkt. En maken we gebruik van pictogrammen. Deze hangen op ooghoogte van de kinderen. Buiten de gerichte Puk-activiteiten besteden we hier in de andere momenten ook aandacht aan.
- Ook beschikken we over een tafel met bakken, met daarin natuurlijk materiaal, dat zoveel mogelijk aansluit bij het thema. Bv bij het thema 'Puk op de boerderij' vullen wij de bakken met hooi en stro. Of bij 'Met Puk op pad' vullen wij de bakken met bulldozers, houten blokjes en wit zand.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- We nemen de tijd om nieuwe gezichten in de groep voor te stellen. Dit kunnen zowel kinderen als nieuwe pedagogisch medewerkers zijn.
- Elk dagdeel verloopt volgens een vast ritme en programma. Dit om de kinderen structuur en veiligheid te bieden. Dit wordt op ooghoogte d.m.v. dagritmekaarten aangegeven. De kaarten staan in volgorde staan afgebeeld. Deze worden ook vaak genoemd zodat het kind ziet: nu gaan we spelen, straks ruimen we op, daarna gaan we fruit eten en buitenspelen.
- Wanneer een ouder weggaat, dan zeggen we deze gedag en ook zelf nemen we aan het einde van de ochtend of middag duidelijk afscheid van kinderen en de kinderen van elkaar. Dit doen we door het zingen van een afscheidsliedje.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- Tijdens het spelen in de hoeken gaan we regelmatig meespelen om het spel te verrijken of het contact tussen peuters te bevorderen: 'kijk eens wat ... doet. Zullen we samen die mooie treinbaan maken?'
- Wij spelen bewust mee met de kinderen om doelen van kinderen te ondersteunen. Dit kan zijn: komen tot samenspel, hoe maak je vrienden, hoe los je samen een ruzie op, om de beurt gedrag etc.
- Kinderen mogen zelf bepalen naast wie ze aan tafel of in de kring zitten.
- Wanneer activiteiten in kleine groepjes plaatsvinden, worden soms ook bewust bepaalde kinderen bij elkaar gezet met het doel positieve contact te bevorderen.
- 'Puk' kiest bij ons de 'Helpende Hand' van de dag. Deze peuter mag dan altijd zelf een vriendje of vriendinnetje kiezen om hem of haar mee te helpen.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- We leren kinderen 'Nee' of 'Stop' te zeggen wanneer ze iets niet willen. Zo leren kinderen dat ze op tijd stoppen met iets wat de ander niet leuk vindt. Van de andere kant leren we kinderen om ook positieve dingen tegen elkaar te zeggen. Wanneer een peuter ons vertelt dat hij een ander lief vindt, suggereren we hem/haar dit ook zelf tegen de ander te zeggen omdat hij of zij daar blij van wordt.
- Wanneer we aan tafel zitten om fruit te eten leren we de kinderen te wachten op elkaar, zodat we gezellig, tegelijk gaan eten. Dat houdt in dat iedereen wacht totdat alle tassen zijn uitgedeeld, uitgepakt zijn en iedereen gezamenlijk het "Fruitleid" gezongen heeft.
- We ruimen samen al het speelgoed/ ruimte op en leren de kinderen elkaar daarbij te helpen. We proberen kinderen te stimuleren tot opruimen door middel van een liedje. Het zogenaamde 'Opruimlied'.
- Wanneer kinderen willen wisselen van spelmateriaal, leren wij hen dat ze het één eerst op moeten ruimen voordat ze nieuw materiaal pakken.
- Willen de kinderen ergens mee spelen waar een ander kind mee speelt dan leren we hen dit te vragen en samen een afspraak te maken wanneer het volgende kind ermee mag spelen.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- Als een kind voor het eerst in de groep komt, voeren we het plaatsingsgesprek in de groep. Dit geeft de ouder een goed beeld wat zijn of haar kind gaat doen en geeft zo een inkijkje in de werkwijze op de groep. Het kind kan daardoor makkelijker wennen omdat het ziet dat de pedagogisch medewerker praat met de ouder wat ook weer vertrouwen geeft.
- Als we ons zorgen maken over een kind, maken we met de ouders een afspraak om de zorgen uit te spreken en met de ouders hierover in gesprek te gaan. Samen kijken we of we dezelfde dingen herkennen. We maken afspraken over hoe we het verder samen kunnen en willen aanpakken en houden met de ouders hier contact over (evalueren). Waar nodig vragen we hulp van de zorgcoördinator.
- We hebben jaarlijks een oudergesprek op de groep en wanneer we merken dat ouders behoefte hebben aan een gesprek, bieden wij hen de mogelijkheid.
- Bij de overgang naar de basisschool vragen we toestemming aan de ouders om relevante informatie over het kind over te dragen aan school. We gebruiken hiervoor een overdrachtsformulier; de AKIB. De informatie lichten we via een telefoongesprek of in een persoonlijk gesprek (warme overdracht) toe. Soms gebeurt dit samen met de ouders. Hierdoor kan school vanaf het begin goed inspelen op het kind. We vragen de ouders om zelf ook het overdrachtsformulier voor school in te vullen.
- Wij delen het gebouw met basisschool De Geldershof en waar mogelijk, stemmen wij activiteiten op elkaar af. De kinderen die bijna vier jaar worden en/of die naar basisschool De Geldershof gaan mogen onder begeleiding van een pedagogisch medewerker een paar keer op school kijken. Zo spelen we ook weleens op het grote speelplein en sporten we weleens in de speelzaal. Ook wisselen we informatie uit, met toestemming van de ouders. Voor kinderen die naar een andere basisschool gaan, zorgen we voor een volledige overdracht.

VE en samenwerking met ouders

Ouders spelen een belangrijke rol bij VE. We vinden het belangrijk ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind en ze te ondersteunen bij dagelijkse opvoedingsvragen. We stimuleren ouders om ook thuis spelenderwijs aandacht te besteden aan waar hun kind bij de peutergroep mee bezig is.

Voorbeelden

- Tijdens het plaatsingsgesprek en in de kennismakingsperiode vragen we aan ouders naar hun opvoedingsgewoontes, welk speelgoed in huis is, wat ouder en kind zoal samen doen en voor welke ouderactiviteiten de ouder belangstelling en tijd heeft. Op basis hiervan proberen we zo goed mogelijk af te stemmen bij de wensen en mogelijkheden van ouders.

- Bij de start en aan het einde van een dag(deel) is er gelegenheid tot uitwisseling van informatie over het kind met betrekking tot thuis en de groep. Hiernaast kunnen we (kort) ingaan op opvoedingsvragen van ouders. Zijn er grotere vragen dan maken we een aparte afspraak om hier verder op in te gaan.
- Ouders die toestemming hebben gegeven voor het maken van foto's voor het ouderportaal, krijgen regelmatig foto's toegestuurd van situaties op de groep waar hun kind op staat. Zo krijgen ouders een beeld van wat hun kind daar doet en krijgen de ouders zicht op de VE thema activiteiten.
- Ouders worden betrokken om aanwezig te zijn bij de start en/of de afsluiting van een thema. Zo krijgen ouders een beeld van de werkwijze en activiteiten van op de groep en krijgen ze een indruk van hoe hun kind zich ontwikkeld.
- Bij elk thema krijgen ouders een thema-thuisboekje met een korte beschrijving van het thema en de activiteiten. Ook staan er ideeën in voor laagdrempelige activiteiten die ouders thuis met hun kind kunnen doen.
- Na iedere KIJK-registratie of bij zorg worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met de mentor van het kind. Aan de orde komen, hoe het kind in zijn vel zit op de groep en thuis en welke ontwikkeling het kind laat zien. Als hier aanleiding toe is, wordt ook besproken hoe de ontwikkeling extra ondersteunt kan worden of eventuele andere stappen die gezet gaan worden. We vragen ouders om mee te denken hoe zij thuis kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van hun kind.
- We vinden het belangrijk dat ouders weten aan welke ontwikkelingsdoel we werken. Dit bespreken we met ouders tijdens een oudergesprek. We stimuleren ouders om ook thuis op een speelse manier aan dit doel te werken. Hiervoor kunnen we ook suggesties geven.
- We vragen bij elk thema aan ouders of zij thuis materialen hebben, die wij tijdens het thema mogen gebruiken om het thema te versterken en uit te voeren. We denken hierbij aan kosteloos materiaal, verkleedkleden en materialen specifiek voor een thema.
- We zijn aan het nadenken over het betrekken van ouders bij de thema's. In de vergadering is dit besproken. We hebben onder andere de mogelijkheid voor een ouder-kind activiteit bij de start of afsluiting van elk thema besproken.
- We hebben jaarlijks een Kerst viering waarbij we de ouders uitnodigen. Elk jaar, vlak voor de zomer, is er een jaarfeest voor alle ouders van de peutergroepen en het kinderdagverblijf.
- In de Kinderboekenweek en nationale voorleesdagen, vragen wij (groot)ouders en kinderen van de basisschool De Geldershof om voor te lezen op de groep. Zij doen dit altijd met veel plezier.
- Als een kind naar de basisschool gaat, vindt er een warme overdracht plaats. Ook de ouder is hierbij betrokken. Ouder en pedagogisch medewerker vullen een overdrachtsformulier AKIB (Alle kinderen in beeld) in. Tevens is er een (telefonisch) overdrachtsgesprek tussen de leerkracht van school en de pedagogisch medewerker (warme overdracht). Soms is ook de ouder bij het gesprek (warme overdracht plus) aanwezig.

VE en samenwerking met de basisschool

We vinden een doorgaande lijn tussen peutergroep en school belangrijk. Dit vergemakkelijkt de overgang naar school en bevordert het schoolsucces. Voor een doorgaande lijn is een goede samenwerking met school belangrijk. In hoeverre een doorgaande lijn gerealiseerd kan worden, is afhankelijk van het aantal scholen waarnaartoe de kinderen uitstromen. Ten tweede is het afhankelijk van de bereidheid tot samenwerking van de basisschool en de middelen die een school hiervoor heeft. Zo hebben VE-basisscholen, VE-coördinatoren die onder andere de taak hebben om de doorgaande lijn te

realiseren. Wij werken nauw samen met basisschool De Geldershof, zij zijn geen VE basisschool. Kinderen van kindercentrum De Geldershof waaieren uit naar verschillende basisscholen in de omgeving.

Voorbeelden

- We werken met een gezamenlijk ontwikkeld instrument voor warme overdracht. In Nijmegen is dit (AKIB) 'Alle Kinderen In Beeld'. Het doel is er samen voor te zorgen dat kinderen een zo goed mogelijk start maken op de basisschool. Informatie over kinderen van ouders en van pedagogisch medewerkers helpt de school om kinderen hierbij zo goed mogelijk te begeleiden.
- Als basisscholen met het digitaal kindvolgsysteem KIJK! 0-7 jaar werken, waarmee voor ouders en de school de ontwikkeling van het kind tot 7 jaar in beeld wordt gebracht, sturen we de KIJK! registratie digitaal door zodat er een doorgaande lijn wordt gerealiseerd. Basisschool De Geldershof werkt niet met dit kindvolgsysteem.
- Een aantal keren per jaar werken we met de basisschool aan een gezamenlijk thema en hebben we gezamenlijke activiteiten voor peuters en kleuters. Zoals de jaarfeesten en vieringen.
- We hebben afspraken met de basisschool over de interne begeleiding en ondersteuning van zorgkinderen.
- We hebben gezamenlijke werkdagen en projectgroepen waar we inzitten.
- We volgen gezamenlijke scholingstrajecten van leerkrachten en pedagogisch medewerkers zoals (Vreedzame school, cursus 'Knap lastig', taalverwerving, De Kleine Kapitein, BHV, Pestprotocol, etc.)
- We hebben geregeld overleg met de Brede school. Hierin zijn de school De Geldershof, stichting LIZ, stichting SOOS en Kion vertegenwoordigd. We kijken naar werkpunten en aandachtspunten en maken gezamenlijk afspraken.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Buiten staat een kleine picknicktafel. Hierop bakken kinderen zandtaartjes. Willen de kinderen actiever bezig zijn dan bieden wij hen de mogelijkheid om fysiek uitgedaagd te worden door te rennen, te klimmen of iets dergelijks.
- Onze buitenruimte is uitdagend ingericht voor kinderen. Ze leren hier met vallen en opstaan hun eigen grenzen kennen en een balans te ontwikkelen. Omdat deze uitdagende elementen (trapje en boomstammetjes) vooral in het middelgedeelte van onze tuin zitten, staat hier tijdens het buiten spelen een pedagogisch medewerker bij.
- We hebben een voelpad, een wilgenhut, een auto, een buitenkeuken en één van de schuurtjes is omgebouwd tot speelhuisje.
- We kiezen we er ook wel eens voor om op het grote schoolplein, dat voor onze peuters zeer uitdagend is, te spelen. We maken dan goede afspraken met ze, waar ze wel en niet mogen spelen.
- Het vierogenprincipe is verplicht voor kinderen van nul tot vier jaar. Dit betekent dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert met de beroepskracht. Dit houdt in dat we ervoor zorgen dat pedagogisch medewerkers in een groep altijd gezien of gehoord kunnen worden.
In ons kindercentrum is bij de bouw rekening gehouden met zoveel mogelijk transparantie. Er zijn glazen wanden naar de gang, glazen wanden tussen de groepen en de toilethokjes worden steeds gedeeld door twee groepen. Door de vele ramen die ons gebouw heeft, zijn er in de groepen geen verborgen hoeken. Ouders en collega's kunnen altijd de groep inkijken.
- Bij De Geldershof streven we naar een zo open mogelijke communicatie tussen zowel ouders en medewerkers als medewerkers onderling.
- Vierogenprincipe: In situaties dat er weinig kinderen aanwezig zijn en één pedagogisch medewerker volstaat, is altijd een tweede volwassene bereikbaar. Op onze locatie zijn de buitenschoolse opvang en het kinderdagverblijf hiervoor elkaars achterwacht.
- Achterwacht: In situaties dat we slechts één beroepskracht inzetten is er altijd een tweede volwassene in het gebouw aanwezig. Dit is bij De Geldershof geregeld met de andere medewerkers, zoals de conciërge van school en de medewerkers van het kinderdagverblijf en/of de buitenschoolse opvang.